

Karleby stad
Bildningscentralen - Undervisningstjänster

Barnkonsekvens- bedömning

Såka skola

Innehåll

Barnkonsekvensbedömning	3
Barnkonsekvensbedömning i Såka skola	4
Barnens delaktighet	6
Resultaten av hörandet av barn	6
Vårdnadshavarnas delaktighet och resultat av hörandet	8
Sammanställning	9

Barnkonsekvensbedömning

Denna barnkonsekvensbedömning har utarbetats som en del av helheten som gäller situationen för skolnätet för den svenska grundläggande utbildningen och förutredningen som gäller Såka skola.

Resultatet av förutredningen är att Såka skolbyggnad behövs också i framtiden och att skolan behöver renoveras. Om man inte investerar i Såka skola under de närmaste åren, ökar risken för att den nuvarande skolbyggnaden av ett eller annat skäl inte längre kan användas i undervisningssyfte. I förutredningen diskuteras också möjligheten att bygga en helt ny skola.

Barnkonsekvensbedömningen går ut på att förutse och följa upp vilka konsekvenser olika beslut och åtgärder har för barn. Barnkonsekvensbedömningen möjliggör att barnets intressen beaktas i beslut som berör barn på det sätt som förutsätts i konventionen om barnets rättigheter. En viktig del av barnkonsekvensbedömningen är att höra barn och unga. I fråga om Såka skola ville man påbörja en barnkonsekvensbedömning i ett tidigt skede. Avsikten är att komplettera barnkonsekvensbedömningen om projektet fortgår.

För att utarbeta en barnkonsekvensbedömning för Såka skola bildades en styrgrupp av sakkunniga inom bildningsväsendet.

Styrgrupp:

Maria Furubacka	rektor, Såka skola
Lilly Vähäkangas	klasslärare, Såka skola
Eva Hagnäs	vice rektor, Såka skola
Gun-Maj Fredlund	klasslärare, Såka skola
Toni Wentin	klasslärare, Såka skola
Ronnie Djupsund	chef för svenska undervisningstjänster
Sanna Kauppi	välståndskoordinator, Barnvänlig kommun-koordinator

Olika former av barnkonsekvensbedömning:

1. Förhandsbedömning innebär att de sannolika konsekvenserna av planerade beslut, åtgärder eller program för barns liv bedöms innan beslutet fattas.
2. Processbedömning innebär att konsekvenserna och genomförandet analyseras i samband med att beslut verkställs, åtgärder vidtas eller program genomförs.
3. Uppföljning innebär att man utreder på vilket sätt beslut, åtgärder eller program som gjorts tidigare har påverkat barns liv.

I den här barnkonsekvensbedömningen används förhandsbedömning. Bedömningen ger information om vilka konsekvenser det planerade beslutet har på barns liv.

Barnkonsekvensbedömning i Såka skola

I barnkonsekvensbedömningen för Såka skola utreds konsekvenserna av tre olika alternativ:

Alternativ 0: Nuläget bevaras, dvs. skolan behålls i nuvarande skick.

Alternativ 1: Skolan renoveras

Alternativ 2: Det byggs en ny skola

I bedömningen analyseras följande frågor:

- Vilka konsekvenser projektet och dess olika alternativ kan ha för tillgodoseendet av barnets rättigheter, barnets vardag och välbefinnande?
- Negativa konsekvenser? På vilket sätt kan de minskas?
- Positiva konsekvenser? På vilket sätt kan de stärkas?
- Konsekvenser på kort och lång sikt?
- Vilka utsatta barngrupper berörs av projektet och på vilket sätt?
- Vilken information bör inhämtas och vad bör utredas, från hurdana informationskällor?

Frågorna diskuterades och analyserades av styrgruppen, och man har strävat efter att i så stor utsträckning som möjligt beakta olika synpunkter. Resultaten av analysen har sammanställts i tabellen nedan:

Alternativ 0: Nuläget bevaras	Alternativ 1: Skolan renoveras	Alternativ 2: Det byggs en ny skola
Barnets rätt till lek och lärande		
+ Positivt + Den bekanta skolmiljön bevaras, man behöver inte anpassa sig till något nytt. + Det mångsidiga och trivsamma gårdsområdet förblir oförändrat. - Negativt - Skolans verksamhetsmiljö och lärmiljö motsvarar inte till alla delar dagens krav. - Lärmiljöns trivsel försämras gradvis.	+ Positivt + Renoverade lokaler erbjuder en sådan verksamhetsmiljö och lärmiljö som motsvarar dagens behov. + Den nuvarande skolans mångsidiga och trivsamma gårdsområde kan fortfarande användas. - Negativt - Verksamhetsmiljön och lärmiljön kan ändras i begränsad utsträckning i samband med en renovering, vilket innebär att alla önskemål inte nödvändigtvis kan beaktas. - Renoveringen kan störa undervisningen om skolan måste användas under renoveringen.	+ Positivt + Skolans verksamhetsmiljö och lärmiljö uppdateras och erbjuder en verksamhetsmiljö och lärmiljö som motsvarar dagens behov. + Gårdsområdet kan planeras utifrån behoven. - Negativt - Eleverna måste anpassa sig till en ny miljö. - Enligt de planerade alternativen för placeringen av den nya skolan skulle skolgården bli mindre än vad den för närvarande är.

Barnets rätt till hälsa		
- Negativt - Vid inspektioner av Såka skola i januari 2020 och år 2019 har det konstaterats omständigheter som strider mot hälsoskyddslagen i fråga om otillräcklig ventilation och onormala lukter. - Lokalerna är gamla och innehåller till många delar riskkonstruktioner, lokalernas ytor är slitna och i dåligt skick. - Eleverna måste gå ut när de behöver gå på toaletten.	+ Positivt + I och med en renovering av skolan skulle förhållandena i lokalerna bli goda med tanke på hälsan.	+ Positivt + I en ny skola skulle förhållandena i lokalerna vara goda med tanke på hälsan.
Barnets rätt till trygghet		
+ Positivt + Skolan är belägen på en trygg och lugn plats. - Negativt - Om skolan inte renoveras kommer skolans skick att försämrats, och så småningom kommer säkerheten i lokalerna att försämrats. - Läraren kan inte se alla elever samtidigt i klassen för teknisk slöjd och övervakningen är därför utmanande.	+ Positivt + Skolan skulle fortfarande vara belägen på en trygg och lugn plats. + I och med en renovering skulle lokalernas säkerhet vara god.	+ Positivt + Skolan skulle fortfarande vara belägen på en trygg och lugn plats. + De nya lokalerna skulle vara trygga.
Barnets rätt till likabehandling		
- Negativt - I deras nuvarande skick utgör lokalerna en utmaning för personer med nedsatt rörlighet. - Lokalerna för barn som ges specialundervisning är något bristfälliga.	+ Positivt + I samband med en renovering kan barn som ges specialundervisning beaktas med hjälp av en lämplig undervisningslokal. + Det är möjligt att beakta elever med nedsatt rörlighet i samband med en renovering genom att beakta tillgängligheten när lokalerna planeras.	+ Positivt + I samband med en renovering kan barn som ges specialundervisning beaktas med hjälp av en lämplig undervisningslokal. + Det är möjligt att beakta elever med nedsatt rörlighet i samband med en renovering genom att beakta tillgängligheten när lokalerna planeras.

Barnens delaktighet

Skolans elever blev hörda med hjälp av diskussioner och teckningar. Man har strävat efter att planera delaktighetsformerna så att var och en av barnen ska ha möjlighet att uttrycka sina åsikter.

Barnens tankar samlades in klassvis om alla tre alternativen (åk 1–2, åk 3–4, åk 5–6).

Alternativ 0: Nuläget bevaras, dvs. skolan behålls i nuvarande skick

Alternativ 1: Skolan renoveras

Alternativ 2: Det byggs en ny skola

Bra och dåligt med de olika alternativen enligt barnen? Vilket alternativ är bäst enligt barnen? Lärarna fick själva bestämma på vilket sätt åsikterna samlades in i den egna klassen, dvs. vilket sätt som lämpade sig bäst för den egna gruppen.

Resultaten av hörandet av barn

Årskurs 1–2

De tre olika alternativen diskuterades i klassen på morgonen. Största delen av de elever som uttryckte sin åsikt ansåg att skolan borde renoveras. Bara två elever ansåg att det bästa alternativet skulle vara att bygga en ny skola. Läraren bad eleverna tänka på saken under dagen och att de skulle återkomma till frågan under den sista lektionen. Då fick eleverna ge sin slutliga åsikt om alternativen och rösterna fördelades enligt följande:

Nuläget bevaras, dvs. skolan behålls i nuvarande skick: 0 röster

Skolan renoveras: 4 röster

Det byggs en ny skola: 14 röster

Eleverna fick rita det alternativ som de valt och skriva kommentarer till valet på sin teckning.

Många som ritat en bild av en ny skola hade ritat innetoiletter nära klassrummen.

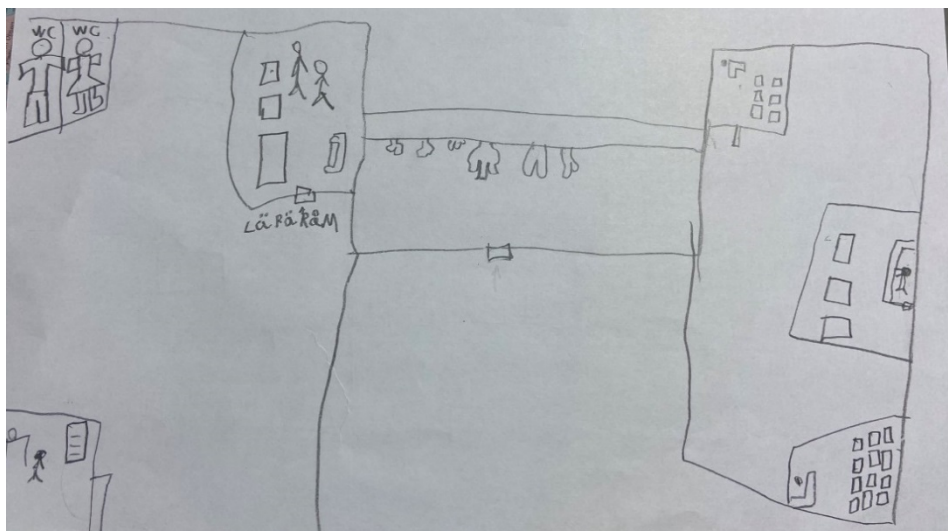

Bild 1. En bild av en ny skola ritad av en elev i årskurs 1–2.

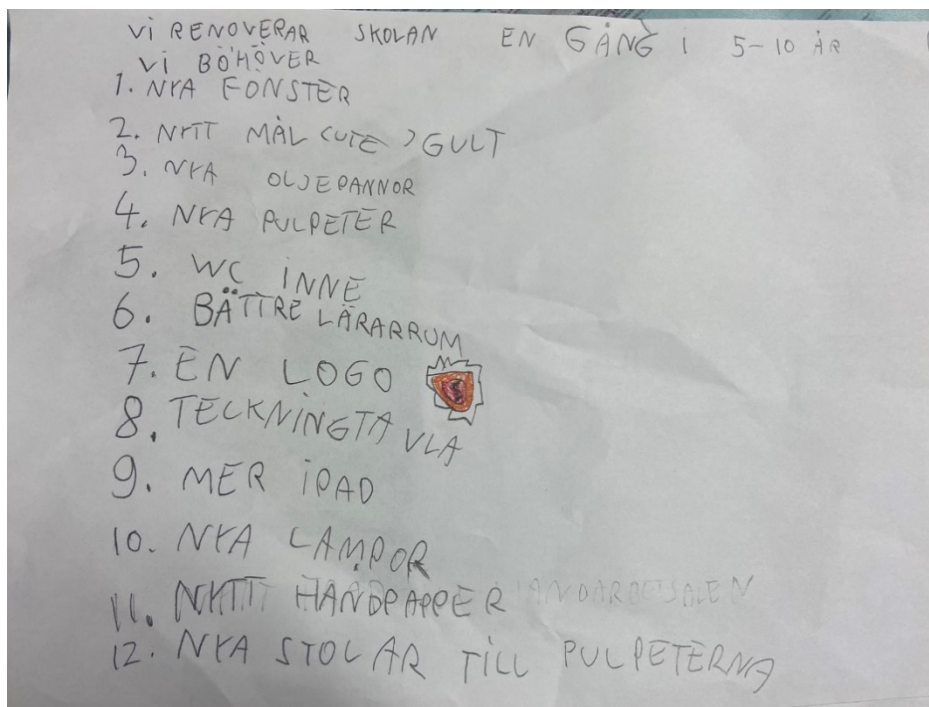

Bild 2. Åsikter av en elev i årskurs 1–2 om vad som borde istandsättas i skolan.

Årskurs 3–4

Läraren gav en kort och objektiv beskrivning av de olika alternativen. Efter det fick eleverna röst på sitt favoritalternativ. Rösterna fördelades enligt följande:

Nuläget bevaras, dvs. skolan behålls i nuvarande skick: 13 röster

Skolan renoveras: 0 röster

Det byggs en ny skola: 4 röster

Efter omröstningen fick eleverna skriva motiveringar till sin åsikt i grupp.

Motiveringar

Nuläget bevaras, dvs. skolan behålls i nuvarande skick:

- Den gamla skolan är bra. Det är bra om skolan ser gammal ut och känns gammal. Vi vill att vår skola är Finlands äldsta skola. Vi vill fortsättningsvis ha en liten skola. Det finns många berättelser och historier om vår skola. Om en ny skolbyggnad byggdes på vår grusplan skulle vi inte längre kunna använda den.

Det byggs en ny skola:

- innetoaletter

Till slut diskuterades också att om skolbyggnaden aldrig renoveras kommer den i något skede att vara i så dåligt skick att den inte längre kan användas. När eleverna funderade på frågan ur det här perspektivet fördelades rösterna enligt följande:

Nuläget bevaras, dvs. skolan behålls i nuvarande skick: 0 röster

Skolan renoveras: 14 röster

Det byggs en ny skola: 3 röster

Årskurs 5–6

Eleverna i årskurs 5–6 fick rösta på det alternativ de tyckte var bäst:

Nuläget bevaras, dvs. skolan behålls i nuvarande skick: 1 röst

Skolan renoveras: 18 röster

Det byggs en ny skola: 0 röster

Det populäraste alternativet var att skolan renoveras för att skolbyggnaden är bekant och har stort känslovärde. Skolgården är också bra och eleverna upplever att den inte får bli mindre.

Eleverna i årskurs 5–6 tog också skolans framtida elever i beaktande i sina funderingar. De ansåg att det sämsta alternativet med tanke på eleverna som kommer efter dem är att man inte gör något åt skolbyggnaden.

Vårdnadshavarnas delaktighet och resultat av hörandet

En länk till enkäten skickades till vårdnadshavarna via Wilma. De hade ungefär en vecka på sig att besvara enkäten i januari 2023.

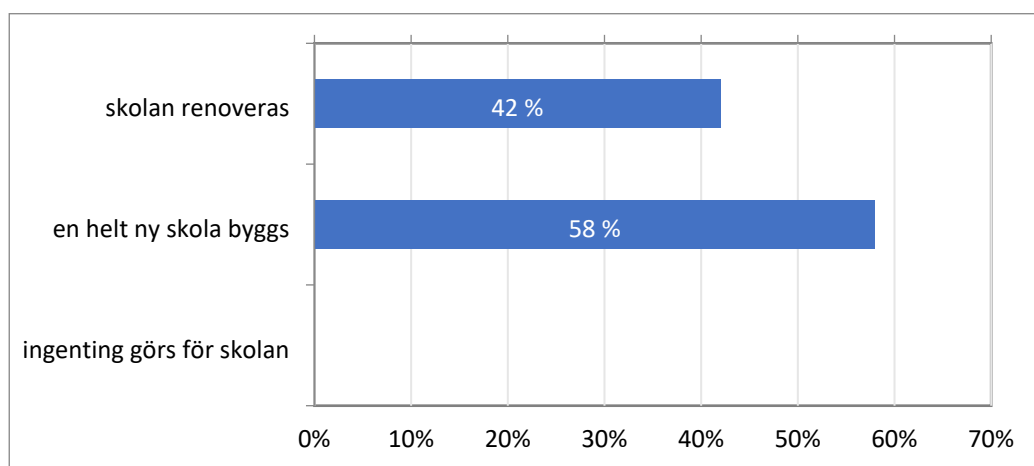
I enkäten begärdes vårdnadshavarnas åsikter om de olika alternativen. Vårdnadshavarna hade i uppgift att fundera på frågan med tanke på det egna barnet. Vilket alternativ de anser är det bästa för det egna barnet och varför?

Enkäten besvarades av 31 personer. De svarande hade sammanlagt 52 barn i Såka skola, vilket innebär att enkäten lyckades relativt bra att nå största delen av vårdnadshavarna till skolans elever.

I tabellen nedan anges i vilken årskurs de svarandes barn går i:

årskurs	antal
årskurs 1	12
årskurs 2	8
årskurs 3	8
årskurs 4	8
årskurs 5	9
årskurs 6	6
jag vill inte säga	1

I frågan vilket alternativ skulle vara det bästa för barnen när det gäller skolan, fördelades svaren mellan alternativet att bygga en ny skola (58 %) och alternativet att renovera skolan (42 %):

De som svarade motiverade sina svar enligt följande:

Det bästa alternativet är att bygga en ny skola

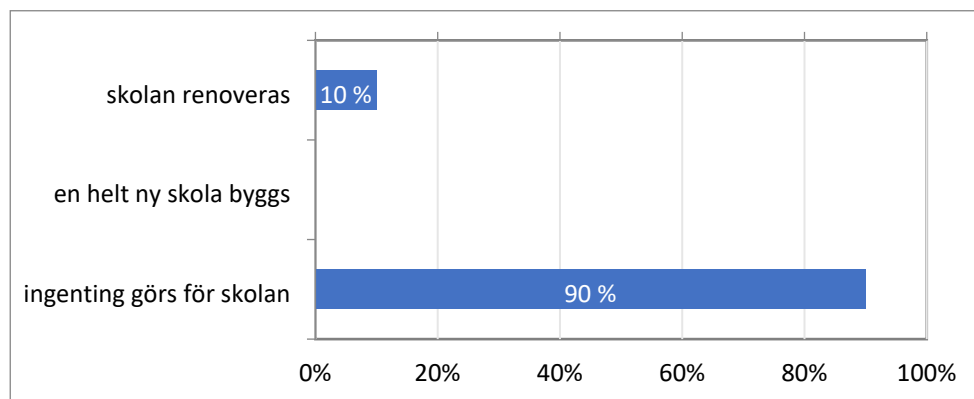
- Detta är det enda riktiga ur såväl pedagogiskt som hållbarhetsperspektiv. Att bygga för framtiden.
- När man renoverar gammalt måste man alltid göra kompromisser och efter en renovering kommer byggnaden inte att tjäna sitt syfte fullt ut. Det blir troligen dyrare att renovera än att bygga nytt.
- Största problemet är inomhusluften som e svårt att få bra med att renovera, därför ny skola.
- Om det renoveras finns det alltid risk för att inneluftsproblemen dyker upp igen.
- Våra barn kommer att gå i skolan i vilket fall som helst, men med tanke på framtiden skulle en ny skola vara det bästa alternativet.
- Bästa alternativet för framtiden
- Skolans lokaler/konstruktioner/teknik skulle moderniseras. Då skulle det också vara möjligt att bygga toaletterna inne i byggnaden. Om det byggs en ny skola, skulle eleverna antagligen gå kvar i den gamla skolan tills den nya skolan är klar, utan att behöva fundera på vart barnen flyttas under tiden.
- Det är inte dagens melodi att toaletterna ligger i en källarvåning och att barnen måste gå ut för att gå på toaletten. Skolan är mycket gammal och i dåligt skick, t.ex. fönstren har tejpats så att det inte ska dra genom dem. Skolan ser precis likadan ut som för 30 år sedan, det har alltså inte gjorts mycket på årtionden. Skolgården har renoverats och den fungerar bra.
- Att renovera den skola som redan finns skulle vara det bästa alternativet, men den är tydligen i så dåligt skick att det inte går, då är det ända alternativet att bygga nytt.

Det bästa alternativet är att renovera skolan

- Vi ser gärna att skolan renoveras i första hand, för att bibehålla byggnaden. Ifall en ny skola byggs är det önskvärt att den nya byggnaden inte skulle ha för modern fasad utan mera likna den nuvarande skolan till fasaden för att bättre passa in i byamiljön. Vi anser dock att lärarna har en bättre erfarenhet av skolbyggnaden och inblick i barnens behov under skoldagen än vi föräldrar. Lärarna vet även bäst vad som behövs för att kunna upprätthålla en ändamålsenlig undervisning och pedagogisk skolvardag så vi anser att lärarkårens åsikter skall väga tyngst i denna fråga.
- Så länge det är vettigt, både ekonomiskt, och rent praktiskt, att renovera skolan, tycker jag att det är det bästa alternativet. Varför jag tycker det är bättre att renovera den befintliga än att bygga en ny är bland annat för att själva byggnaden är fin och historisk, de nya skolorna som byggs är oftast själlösa monstrositeter. Hållbarhetstanken är något annat att ta i beaktande. Att vårda det man redan har istället för att slita och slänga.
- Barnen uppskattar skolans gamla del. Man kunde bygga nytt runt den och renovera det gamla. Det finns en bra gymnastiksal och matsal i byagården, de bör utnyttjas så att byaföreningen och daghemmet finns också i framtiden.
- Om en helt ny skola byggs så finns det knappast pengar att bibehålla den gamla skolan med lång historia bakom sig. Det vore fint att få bevara den gamla skolan men som nyrenoverad. Skolan står på rätt plats men behöver en större renovering.
- Man bör säkerställa att skolbyggnaden uppfyller hälsokraven och att skolan behålls. Om renovering räcker så är det en mer hållbar lösning både kostnadsmässigt men även med tanke på miljön. Om renovering inte räcker så då lämnar alternativet att bygga nytt, kanske helt eller till en del. Det viktigaste är att hitta en sådan lösning att man inte mister skolan, så olika alternativ måste undersökas.

- Om en renovering är möjlig, är det fint att kunna ha kvar den gamla skolan. Om det inte är ekonomiskt försvarbart, eller risk att en renovering inte löser problemen som finns, är ett nybygge bästa alternativet.
- Jag anser att det skulle vara lämpligt att renovera med tanke på återbruk och hållbar utveckling, att man vårdar det man har. Skolan ligger på en väldigt vacker plats, med fin natur och mångfald av arter växter och träd. Det finns bra möjligheter till idrott med fotbollsplan, skidspår m.m. i direkt anslutning till skolgården. Åtminstone anser jag att bästa platsen för skolan är där den nu står.

I frågan vilket alternativ är det sämsta med tanke på barnen ansåg nästan 90 procent av de som svarade att det sämsta alternativet skulle vara att man inte gör något åt skolan. 10 procent av de som svarade ansåg att det sämsta alternativet skulle vara att skolan renoveras:

De som svarade motiverade sina svar enligt följande:

Det sämsta alternativet är att inget görs åt skolan

- Nuvarande läge är ohållbart och oacceptabelt med tanke på barnens bästa.
- Eftersom skolan är en äldre byggnad utan modernisering av utrymmena så hamnar ett större ansvar på lärarkåren att använda sig av äldre material och anpassa det till en modern undervisning.
- Byggnaden förstörs, det blir inneluftsproblem o.d. Delvis små lokaler.
- Som det är i nuläget går det inte i längden.
- Skolan är i dåligt skick och något måste göras åt den
- Viktigaste är att något görs, att vi får ha en fungerande skola i byn!

- Om inget görs åt skolan i snar framtid så är nog hoppet ute med skola i Såka.
- Skolan är en stor del av barnens vardag och byggnaden börjar vara i dåligt skick. Jag anser att barnen har rätt till att få gå i en skola som känns fräsch och funktionell.
- Byggnaden kommer inte länge till att hålla/uppfylla de kriterier som krävs och då står vi snart igen framför samma fråga att det behövs nya lokaler. Det är dock mycket positivt att ha en egen byskola och det lockar barnfamiljer att bosätta sig i byn och det upprätthåller verksamheterna.
- Om skolan redan är i dåligt skick lär den knappast bli bättre över tid genom att inte göra något, eller genom att högst "plåstra över" de värsta skavankerna.
- Jag tror att det blir dyrt att renovera en skola som är i så där dåligt skick, och man kommer med största säkerhet att hitta något oväntat under renoveringen. Barnen förtjänar en ny fungerande skola.

Det sämsta alternativet är att skolan renoveras

- Det blir förmodligen mycket dyrare att renovera skolan och efter renoveringen är det meningslöst att hoppas att det skulle byggas en ny skola på flera årtionden eller de följande hundra åren. Om det byggs en ny skola, kommer den att planeras så att den motsvarar alla behov och byggs med modern teknik så att den fungerar och är ekonomiskt lönsam.

I slutet av enkäten hade vårdnadshavarna möjlighet att fritt kommentera om det fanns något annat som de ville ta upp. I svaren framhävs att vårdnadshavarna anser att det är mycket viktigt och bra att den egna byn har och kommer också i fortsättningen att ha en skola.

Svar:

- Såka är en livskraftig by med målmedvetenhet. Det är geografiskt ett tilltalande område för den moderna, aktiva barnfamiljen som vill ha naturen runt hörnet men ändå närhet till kommunal service. Att bygga en ny skola i Såka är en hållbar investering.
- Vi är väldigt tacksamma för att Såka skola får vara kvar som byskola, det känns tryggt att föra barnen till skolan och barnen har en kort väg till skolan. Att barnen själv kan cykla/gå till skolan istället för att sitta i bussen långa stunder varje dag främjar även konditionen och minskar stillasittandet. Studier visar att barnen mår bra av att vistas i lagom stora skolor och klasser vilket även märks på våra barn. Såka skola har en väldigt bra lärarkår som finns tillgänglig, känner eleverna och har en fin kontakt till hemmen. Vi litar på att lärarna i frågan om skolbyggnadens framtid har en unik insyn på skolbyggnaden och har elevernas bästa i åtanke under diskussionerna.
- Ingen kommer att ångra sig att det byggdes en ny skolan när vi har en ny och fin skola. Om skolan renoveras kommer man nästan med säkerhet att ångra det och de som går där kommer att fundera hurdan undervisningen skulle ha varit i en ny skola.
- Skolan ligger på en bra plats och byggnaden har en lång historia som inte ska utplånas helt. Visst, det finns ingen cykelväg vid Såka vägen.
- Våra barn vågar inte gå på wc under skoltiden för att de skall ut i källaren + att de är såååå trötta och har ofta huvudvärk pga dålig inomhus luften så önskar att det blir snabba beslut. Tack för att ni äntligen tagit itu med problemet i Såka ♡
- Om man beslutar att renovera skolan bör man snarast möjligt göra något åt toaletterna.
- Vi vill så gärna behålla byskolan i Såka! Vi har ännu ett barn som börjar på ettan i höst.
- För barnens bästa och byns framtid behöver det göras något åt skolan inom några år.
- Skolan har tjänat byborna/familjerna på ett berömvärt sätt. Vi hoppas att skolan får finnas kvar i byn.
- Tycker det är bra att saken framskrider, och önskar att det fortsätter så! Att vi inom en rimlig framtid har ett beslut och påbörjat arbete. Tack!
- Bra att det här projektet har fått en början.
- Vi är väldigt glada över att barnen får gå i en närskola och inte behöver åka långa bussresor. Det är tryggt att gå i en liten skola där alla är bekanta och man känner alla vuxna. Att maten görs på stället är mycket bra. Det viktigaste är att Såka skola får fortsätta oberoende av hur skolbyggnaden ser ut.
- Hoppas att de som sitter på bestämmelse rätt förstår att byskolor är viktiga om vi vill ha en levande landsbygd.

Sammanställning

När man analyserar vilka konsekvenser de olika alternativen har för barnets rättigheter, barnets vardag och välbefinnande, verkar det sämsta alternativet vara att man inte gör något åt skolan. Det inkom flest negativa kommentarer till detta alternativ. När det gäller barnets rätt till hälsa uttrycktes oro för de omständigheter som konstaterats vid inspektionerna och som strider mot hälsoskyddslagen vad gäller otillräcklig ventilation och onormala lukter. Något annat som ansågs negativt var att lokalerna är gamla och innehåller till många delar riskkonstruktioner, lokalernas ytor är slitna och i dåligt skick. Däremot fanns det ingen betydande skillnad i svaren mellan alternativen att renovera skolan och att bygga en ny skola. Båda alternativen fick lika många positiva och negativa kommentarer.

Elevernas åsikter om det bästa alternativet växlade. Största delen av eleverna i årskurs 1–2 upplevde att det bästa alternativet var att bygga en ny skola och en motivering till detta var åtminstone på basis av deras teckningar att man skulle få innetoaletter nära klassrummen. I svaren som gavs av eleverna i årskurs 3–4 framhövdes det hur nöjda de är med skolan som den är, eftersom de flesta tyckte att det är bäst om skolan förblir oförändrad. Men när elever funderade på frågan ur det perspektivet att skolan till slut inte kan användas alls på grund av att den är i så dåligt skick, ändrade de flesta sin åsikt till att stöda en renovering. Också största delen av eleverna i årskurs 5–6 föredrog alternativet att renovera skolan. De upplevde att den nuvarande skolan är bekant och har känslvärde och de tyckte därför att en renovering var det bästa alternativet.

I frågan vilket alternativ skulle vara det bästa för barnen när det gäller skolan, fördelades svaren mellan alternativet att bygga en ny skola (58 %) och alternativet att renovera skolan (42 %). Det sämsta alternativet var att man inte gör något åt skolan. I svaren framhövdes också att vårdnadshavarna anser att det är mycket viktigt och bra att den egna byn har och kommer också i fortsättningen att ha en skola.